

التعليم العالي والأكاديمي

Higher Education
ה ש כ ל ה ג ב ו ה ה

كتب - ספרים - Books

حاج-يحيى، قصي وعرار، خالد (2007). *الطلاب العرب الفلسطينيين من اسرائيل في الجامعات الاردنية: ملاذ، توجهات وتحديات*. طمرة: جمعية ابن خلدون.

مصطفى، مهند (2002). *الحركة الطلابية العربية في الجامعات الاسرائيلية*. ام الفحم: جمعية اقرأ ومركز الدراسات المعاصرة.

مصطفى، مهند (2006). *التعليم العالي لدى الفلسطينيين في اسرائيل: تحدي حالة الهامشية*. ام الفحم: جمعية «اقرأ» لدعم التعليم في الوسط العربي.

مصطفى، مهند (2009). *البيسخومتري ومتناولية التعليم العالي لدى الطلاب العرب: أداة تصنيف ام إقصاء؟*. الناصرة: لجنة متابعة قضايا التعليم العربي ومركز «دراسات»- المركز العربي للحقوق والسياسات.

أوفلטה، يזהر (2009). *التمودדות موزלחת עם חסמים לנגישות ללימודים גבוהים ועם נשירה אפשרית מהם: תובנות מתוך סיפורן של סטודנטיות מוסלמיות לתואר שני*. ת"א: אוניברסיטת ת"א.

ألحانج، ماغ'د (1999). *الشكلا غبوهه بكره العرבים بيشراةل: مذب، زركيم
وهملزوت*. حيفه: المרכז הרב תרבותיות אוניברסיטת חיפה.

בויםל, יאיר' זאבי ע' ותותר, מ' (2009). *מה לומדים סטודנטים יהודים וערבים
אלה מאלה?*. טבעון: מכללת אורנים.

חאג יחיא, קוסאי (2002). *חלום ומציאות: מחקר על אקדמאים ערביים מישראל
בוגרי אוניברסיטות בגרמניה*. תל אביב: הוצאת רמות.

עואד, יאסר (2008). *ייצוג האזרחים הערבים במערכת ההשכלה הגבוהה*. דו"ח.
עמותת סיכוי לשוויון אזרחי.

עראר, ח'אלד וחאג' - יחיא קוסאי (2007). (עורכים). *השכלה גבוהה והאקדמאים
הערבים בישראל: סוגיות ומגמות*. ת"א: הוצאת רמות.

مقالات وفصول علمية
Articles and Chapters
م ا م ر ي م

الحاج, ماجد (1988). «الأكاديميون العرب في إسرائيل مميزات رئيسية
وضائقة العمل», *الأسوار*, العدد الثاني.

حاج-يحيى, قصي وعرار, خالد (2009). «الطلاب العرب الفلسطينيين من
اسرائيل في الجامعات الاردنية: بين الطموح والتحدي». *كتاب
دراسات*, العدد الثاني. ص: 35-41.

حيدر, عزيز, (1993). «العرب في إسرائيل والتعليم العالي». *مجلة
الدراسات الفلسطينية*, عدد 15. ص: 59-89.

حيدر, عزيز, (1994). «الفكر الاجتماعي والسياسي للجامعيين الفلسطينيين
في إسرائيل». *المستقبل العربي*, 181, ص: 59-85.

ربيع, حمدان. (2003). *استطلاع حول مواقف الطلاب الاكاديميين من
الحمولة*. جامعة: اكااديمية القاسمي, عدد 7, ص 63-76.

ربيع, حمدان. (2009). *دور الأسرة في أكمة الوسط العربي*. جامعة:
اكاديمية القاسمي, عدد 13, ص 83-102.

فرحات, مارون (2005). «استعداد الطلاب العرب لامتحان البسيخومتري».
قضايا التعليم العربي, العدد الرابع, كانون الأول. ص: 152 -
159.

مكاوي، ابراهيم (2002). «تطور الهوية وعواملها الاجتماعية والنفسية لدى نشطاء طلاب الجامعات الفلسطينية في الجامعات الإسرائيلية». *جمعية التوجيه الدراسي (محرر). العرب الفلسطينيون في إسرائيل: أبحاث ومدخلات*. حيفا: جمعية التوجيه الدراسي، مركز الأبحاث حول المجتمع الفلسطيني.

Abu-Saad, I. (1996). "Provision of Public Educational Services and Access to Higher Education among the Negev Bedouin Arabs in Israel". *Journal of Education Policy*, 11(5), 527-541.

Al-Haj, M, (2003). "Higher Education among the Arabs in Israel: Formal Policy between Empowerment and Control," *Higher Education Policy* 16(3): 351--368.

Arar, Khalid and Haj-Yehia, Kussai. (2010). "Emigration for Higher Education: The Case of Palestinians Living in Israel Studying in Jordan". *Higher Education Policy*, Volume 23, Number 3, pp. 358-380.

Davidovitch, N. Soen, D. and Kolan, M. (2008). "Cultural Framework and Objective Obstacles of Arab Students in Two Public Colleges in Israel". *Higher Education in Europe*, vol. 32. no.4/2008 of UNESCO-CEPES *journal*. pp. 359-368.

Diab, K., and Mi'ari, M. (2007). "Collective Identity and Readiness for Social Relations with Jews among Palestinian Arab Students at the David Yellin Teacher Training College in Israel". *Intercultural Education*, 18(5), 427-444.

Haj Yehia Kussai and Yakobi, Ghanem (2007). "Access to Higher Education Abroad Amongst Arab Students: Motives, Problems and Future Possibilities". In *Recommendations for the Improvement of the Arab Education System in Israel* (ed. Khaled Abu-Asbah and Libnat Avishai). Jerusalem, The Van Leer Jerusalem Institute.

Soen, D. and Davidovitch, N. Kolan, M. (2007). "A Discourse of Diversity: Arab Students' Perspectives on Institutional Climate - A Study of Two Public Colleges in Israel". *Journal of Human and Social Sciences*. Volume 1, Issue 2. Pp.1-21.

חאג יחיא, קוסאי (1998). "הלימודים בחו"ל: החלום, הקשיים, והאמת". *הד החינוך, ביטאון לבעיות חינוך וחברה בישראל*.

חאג' יחיא, קוסאי ועראר, ח'אלד (2010). "יציאת סטודנטים ערבים מישראל ללימודים גבוהים בירדן: גורמים דוחפים, גורמים מושכים ואתגרים". בתוך: ראסם חמאסי (עורך). *ספר החברה הערבית בישראל: אוכלוסייה, חברה, כלכלה*. ירושלים: מכון ון ליר והוצאת הקיבוץ המאוחד. עמ' 251-227.

לופי, דובי ופריש-פכס, ג'ים (2010). "הבדלים בין סטודנטים ערבים ויהודים בממדים דמוגרפיים ובמאפייני אישיות והקשר שלהם להצלחה בלימודים אקדמיים". *עיונים בחינוך*, 1-2, עמ': 273-259.

לרנר, יוליה; ארדריק, לורן, ורפורט תמר (2008). "לחלחל פנימה", להתבצר מבחוץ: נשים פלסטיניות ומהגרים רוסים באוניברסיטה העברית בירושלים". בתוך: יוסי יונה ואדריאנה קמפ (עורכים).

פערי אזרחות: הגירה, פירון וזהות בישראל. ירושלים: מכון ון ליר בירושלים והוצאת הקיבוץ המאוחד. עמ' 289-264.

מוסטפא, מוהנד. (2007). "תמורות בהשכלה הגבוהה בקרב המיעוט הערבי בישראל בעשור האחרון", ח' עראר וק' חאג' יחיא (עורכים). *האקדמאים וההשכלה הגבוהה בקרב הערבים בישראל: סוגיות ודילמות*. תל-אביב: רמות, עמ' 46-13.

מוסטפא, מוהנד, ועראר, ח'אלד. (2010). "נגישות של מיעוטים להשכלה גבוהה: המקרה של החברה הערבית בישראל". בתוך: ראסם חמאסי (עורך). *ספר החברה הערבית בישראל: אוכלוסייה, חברה, כלכלה*. ירושלים: מכון ון ליר והוצאת הקיבוץ המאוחד. עמ' 226-204.

סואן, ד. דוידוביץ, נ. קולן, מ. (2006). שיח של שונות - האקלים החברתי בקמפוס האקדמי בעיני סטודנטים יהודים וערבים בשתי מכללות ציבוריות בישראל. *קובץ ט"ז*, עמ' 412-391.

סואן, ד. דוידוביץ, נ. קולן, מ. (2007). שאלה של זהות: על זהותם הישראלית של סטודנטים יהודים וערבים בשני קמפוסים של מכללות ישראליות. *החינוך וסביבו*. כרך כ"ט. תל אביב: הוצאת סמינר הקיבוצים. עמ' 182-167.

סואן, ד. דוידוביץ, נ. קולן, מ. (2008). שאלה של זהות: מה מידת הישראליות של סטודנטים ערבים ויהודים? השוואה בין שתי מכללות ישראליות. במושב: במושב: חבלי יש"ע - היבטים היסטוריים, פוליטיים וספרותיים. *כנס מחקרי יהודה ושומרון*. קובץ י"ז. עמ' 290-275.

עליאן, ס. ותורן, ז. (2006). ממד הזמן בהתנסות המעשית: תפיסות סטודנטים את יעילותן של שתי דרכי התנסות. *דפים*, 197-229.

עליאן, ס., זידאן, ר., ותורן, ז. (2007). המניעים לבחירה במקצוע ההוראה בקרב פרחי הוראה במגזר הערבי. *דפים*, 44, 123-147.

עראר, ח' וא' מסרי-חרזאללה, (2007). "הגירה פנימית של נשים ערביות משכילות מישראל לעיר ירושלים - מאפייני תעסוקה, אוכלוסייה ובילוי", ח' עראר וק' חאג' יחיא (עורכים), *האקדמאים וההשכלה הגבוהה בקרב הערבים בישראל: סוגיות ודילמות*. תל-אביב: רמות, עמ' 107-136.

עראר, ח' וח' אבו-עסבה, (2007). "השכלה ותעסוקה כהזדמנות לשינוי מעמדן של נשים ערביות בישראל", ח' עראר וק' חאג' יחיא (עורכים), *האקדמאים וההשכלה הגבוהה בקרב הערבים בישראל: סוגיות ודילמות*. תל-אביב: רמות, עמ' 106-73.

עראר, ח' וק' חאג' יחיא, (2007). "סטודנטים ערבים מישראל באוניברסיטאות בירדן: סוגיות ודילמות", ח' עראר וק' חאג' יחיא (עורכים), *האקדמאים וההשכלה הגבוהה בקרב הערבים בישראל: סוגיות ודילמות*. תל-אביב: רמות, עמ' 258-223.

קולן, מ. סואן, ד. דוידוביץ, נ. (2006). *מהפיכה בשדה ההשכלה: גידול מסחרר במספר הנרשמים הערבים לשתי מכללות אקדמיות - מהם המניעים העיקריים. במושב: מחקרים במדעי החברה והרוח על שומרון ויהודה*. כנס מחקרי יהודה ושומרון.

ריכל, נ. ומור, ע. (2006). פרח הוראה אחר- התנסות ולמידה בעיני סטודנטים להוראה בני תרבויות שונות. *דפים*, 43, 103-60.

أبو آلهیگ'آ، یونس. (2003). مكلله اكدمیت بعیر نضرت: حكر مكره بهكمت
موسد لهسكله گبوهه عل یدی رשות مكومیت عربیت بیשראל. تل-آبیب:
آونیبرسیط تل- آبیب، عبودت گمر بمگمه لمینهل ومנהیگوت بحینوچ.

أبو ع'آآله (مخآآ'نه)، مروآن (2009). عمדות كلפי: הערבیت، העברیت وآنگلیت
بكرב سٹودنٹیم عربیم آآونیبرسیطه، عبوده لكرات توار موسمك
لمدعی هروت. تل-آبیب: آونیبرسیط تل-آبیب.

آرد، نعמה (2007). آووיה آوریینیت سل سٹودنٹویت عربیوت آآونیبرسیطت بر-
آیلن. رمت گن: آونیبرسیطت بر-آیلن (توار سنی).

بیرو، فآטמה (2010). البدלים بین-آربوئییم ببیوی سل مآوکه نפשیت
وفسكوفتولویه بكرب سٹودنٹیم عربیم ویهودیم، كمتبآآ ب-2 MMPI.
آیפה: آونیبرسیطت آیפה (توار سنی).

بیرومی، وسیم (2010). آهوت لآومیٹ سل سٹودنٹیم عربیم بیשראל وكשרیه
لآسٹرسٹیوت آتیربوت שלהم وهسآگلوتهم لآونیبرسیطه. آیפה:
آونیبرسیطت آیפה (توار سنی).

بن دود، یعل (2003). آنی گر بسكیروت كبیت שלי: מעولمم سل سٹودنٹیم عربیم
آآونیبرسیطه آحت بیשראל - سیور آآنوگری. آآر سبعة: آونیبرسیطت
بن گوریون (توار سنی).

ג'وسی، آآآף (2004). آهوت لآومیٹ بكرب سٹودنٹیم عربیم ویهودیم. تل آبیب:
آونیبرسیطت تل آبیب (توار سنی).

גילآ، ענת (2006). נשים آוות העצמה דרך הלימודים הגבוהים: סיפורן سل
سٹودنٹویت יהودیوت، عربیوت، لآ دتیوت ودتیوت. آیפה: آونیبرسیطت آیפה
(توار שלישי).

גרן، بטי (2006). הסתר آهوت بكرب سٹودنٹیم عربیم: آسٹرسٹیوت آتموڈوت עם
آפליه. تل آبیب: آونیبرسیطت تل آبیب. (توار سنی).

دویدوبیץ، نیצה (2006). שיح سل شונوت: "פרופیل" سٹودنٹیم ویحסי گوملین بین
سٹودنٹیم عربیم ویهودیم بكمفوسیم آكدمییم. آریآل: المكلله
آآدمیت יהודה شومرون. (توار سنی).

הנדין, אילה (2009). *השתלבות סטודנטים ערבים במערכת ההשכלה הגבוהה הישראלית*. ירושלים: האוניברסיטה העברית (תואר שני).

זועבי, ספאא (2007). *תפיסת מחסומים, משאבים ומסוגלות עצמית ביחס לקריירה טכנולוגית בקרב סטודנטים ערבים בישראל*. תל אביב: אוניברסיטת תל אביב (תואר שני).

חדאד, טוני (2009). *הקשר בין זהות לאומית וזהות תרבותית לבין רווחה נפשית בקרב סטודנטים פלסטינים אזרחי ישראל*. חיפה: אוניברסיטת חיפה (תואר שני).

חוא כראם, ופא (2003). *הקשר בין מקוד שליטה אקדמי, יעילות-עצמית אקדמית נתפסת, אסטרטגיות למידה, לבין הצלחת בלמודי כלכלה בקרב סטודנטים יהודים וערביים*. חיפה: אוניברסיטת חיפה (תואר שני).

ח'טיב עיסא, רים (2008). *הבדלים תרבותיים בפתיחות הדיווח על חוויות ילדות שליליות בקרב סטודנטיות ערביות ויהודיות*. חיפה: אוניברסיטת חיפה (תואר שני).

ח'לילי, לנא (2006). *הקשר בין דיפרנציאציה, קולקטיביזם והסתגלות לאוניברסיטה בקרב סטודנטים ערבים*. חיפה: אוניברסיטת חיפה (תואר שני).

יוסף מיטב, מורן (2008). *הבנייתן של זהויות ממוקפות באוניברסיטת חיפה: האם הן יוצרות מרחב לדיאלוג או קונפליקט*. חיפה: אוניברסיטת חיפה (תואר שני).

יצחק מיונסונגו, עינת (2006). *ההתנדבות לפר"ח: מניעים ותחושת מסוגלות בקרב סטודנטים יהודים דתיים וחילוניים וסטודנטים ערבים*. רמת גן: אוניברסיטת בר אילן.

מחאג'נה, אבראהים (1994). *ביקוש של סטודנטים ערבים בישראל להשכלה גבוהה*. תל אביב: אוניברסיטת תל אביב (תואר שני).

מסבאח, טאטור (1987). *התרומה של מודרניות ולימודים אוניברסיטאיים לאי-תלות בשדה בקרב סטודנטים ערבים*. באר שבע: אוניברסיטת בן גוריון (תואר שני).

נחום, אילנה (2006). *מיעוט בתוך רוב: הזהות של סטודנטים ערבים ישראליים הלומדים במכללה ישראלית*. רמת גן: אוניברסיטת בר אילן (תואר שני).

סבית, ח'ליל (2001). *הקשר בין אסטרטגיות התירבות, הגישה כלפי קבוצת הרוב ותפיסת יחס קבוצת הרוב לבין הסתגלות של סטודנטים ערבים לאוניברסיטה*. רמת גן- אוניברסיטת בר-אילן (תואר שני).

סודרי, שירה (2009). *מבחן ידע בעברית: שליטה בעברית כמנבא להסתגלותם של סטודנטים ערבים ללימודים באוניברסיטה*. חיפה: אוניברסיטת חיפה (תואר שני).

סליבא, תגריד (1985). *עמדות של סטודנטים ערבים בישראל כלפי אמהות ומעמד האישה בחברה*. ירושלים: האוניברסיטה העברית (תואר שני).

עאלם, נסרין (2010). *גורמים המסייעים לסטודנטים ערבים להצליח באוניברסיטה*. חיפה: אוניברסיטת חיפה (תואר שני).

עבד אל האדי, סחר (2009). *החוויה החברתית והאקדמית של סטודנטיות ערביות הגרות מחוץ לבית הוריהן במהלך לימודיהן באוניברסיטה*. חיפה: אוניברסיטת חיפה (תואר שני).

עכאשה, סוזן (2007). *מבנה האהבה ומידת האינטימיות עם בן זוג רומנטי כפונקציה של היקשרות ותרבות אצל סטודנטיות ערביות ויהודיות*. חיפה: אוניברסיטת חיפה (תואר שני).

פלג, רבקה (1991). *עמדות סטודנטים ערבים על תקופת הכשרתם להוראה בחטיבה האוניברסיטאית בכיתה"ס לחינוך-אורנים: השוואה בין שתי קבוצות*. אורנים: מכללת אורנים (תואר שני).

שהאב, רנא (2006). *מטרות הוויסות של העצמי, לקיחת סיכון והעדפת משימות בקרב סטודנטים ערביים ויהודים*. חיפה: אוניברסיטת חיפה (תואר שני).

שחאדה, נאדר (2001). *השפעת הלימודים האקדמיים באוניברסיטה על תהליך עיצוב הזהות אצל סטודנטים ערבים החיים במדינת ישראל*. ירושלים: האוניברסיטה העברית (תואר שני).

שכנאי ביבר, איריס (2001). *השפעת עמדות כלפי שפה על הנכונות למגע חברתי עם בני הלאום האחר בקרב סטודנטים ערבים*. תל אביב: אוניברסיטת תל אביב (תואר שני).

שעירי, ג'מאן (2007). *תחרות, התנגדות וקבלה כמרכיבים של התהליך הקבוצתי במפגשים מתוכננים בין סטודנטים ערבים ויהודים*. חיפה: אוניברסיטת חיפה.

שנאן, פידא (2007). *הקשר בין זהות אתנית ואסטרטגיות התירבות, לבין הסתגלות לאוניברסיטה של סטודנטים דרוזים*. חיפה: אוניברסיטת חיפה (תואר שני).

תלחמי, אינאס (2002). *בקרב סטודנטים (well being). הקשר בין מין ונפדות פיסת מההורים לבין נפרדות פסיכולוגית, תפיסת מסגרות עצמית ותחושת רוחה נפשית ערבים בישראל*. חיפה: אוניברסיטת חיפה (תואר שני).